

VEILEDER

INNSENDING AV REFUSJONSKRAV TIL HELFO

Innhold

Innledning	1
Generelle krav.....	2
Dokumentasjon av refusjonskravene	2
Spesielle fallgruver	3
HELFO'S kontrollvirksomhet	4
Risikovurdering	5

Innledning

PFF erfarer at fysioterapeuter presenteres for til dels store tilbakebetalingskrav fra HELFO etter kontroller av innsendte refusjonskrav.

Spesielt gjelder dette for behandling av pasienter i grupper, men det fremmes også store krav på bakgrunn av innsending av krav for pasienter i individuell behandling.

På bakgrunn av dette er denne veilederen utarbeidet slik at medlemmer av PFF skal ha en bedre mulighet for å innrette seg etter de kravene som gjelder for at en pasient skal ha krav på refusjon for den behandlingen som gis av fysioterapeut med driftsavtale og som det sendes krav til HELFO om fra EPJ-systemet.

Opplysningene i denne veilederen er i hovedsak samlet inn fra [HELFO sin nettside](#) omhandlende fysioterapeuter. Det er en fordel om du går inn på denne portalen og leser den informasjonen som blir gjort tilgjengelig her.

Generelle krav

For at behandling skal være refusjonsberettiget skal fysioterapeuten ha gyldig norsk autorisasjon, ha driftsavtale og ha inngått avtale om dirkete oppgjør med HELFO. Videre skal praksisen være registrert i tjenesten «[Praksisinformasjon](#)» og være godkjent av HELFO.

Pasienten skal være medlem av folketrygden. Som hovedregel er alle som er bosatt i Norge medlem av folketrygden.

For å være berettiget til refusjon skal behandlingen være av vesentlig betydning for medlemmets (pasientens) sykdom og funksjonsevne. Dette følger av «[Stønadsforskriften](#)» § 1.

Enhver undersøkelse og behandling skal være innenfor rammen av nødvendig og faglig forsvarlig fysioterapi. Det gis ikke stønad til alternativ behandling, jf. [lov om alternativ behandling av sykdom mv. § 2](#) tredje ledd.

Fysioterapeuten må i journal dokumentere refusjonskravet, herunder hvilke undersøkelser som er utført og hvilken behandling som er gitt i det enkelte tilfellet. Pasientjournalen skal inneholde alle opplysninger som er relevante og nødvendige, jf. [helsepersonelloven](#) med tilhørende forskrifter.

En behandling hos fysioterapeut kan være enten en undersøkelse, en individuell behandling eller en gruppebehandling.

Refusjonskrav og egenandel skal følge reglene som er fastsatt i [Stønadsforskriften](#) kapittel II, takster.

For å bedre forståelsen av Stønadsforskriften anbefaler PFF at man leser hele HELFO sitt rundskriv:

- [rundskriv til folketrygdloven § 5-8 – fysioterapi \(helsedirektoratet.no\)](#)

Det er viktig at du som fysioterapeut setter deg inn i hele rundskrivet. Der finner du blant annet informasjon om

- formålet med stønadsordningen
- hvilke fysioterapeuter som omfattes av stønadsordningen
- relevant regelverk for stønad
- takster
- egenandeler og pasientbetaling

Dokumentasjon av refusjonskravene

Refusjonskravene skal dokumenteres i journalnotater for den enkelte behandling. Notat skal gjøres for hver behandling pasienten har hatt. Se nærmere om journalføring i PFF sin veileder for journalskriving som du finner [HER](#).

HELFO har også gitt anvisning om dette som du finner [HER](#).

Refusjonskravene skal fremsettes etter reglene angitt i

[forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. \(lovdata.no\)](#)

Det er viktig at du setter deg inn i både det som nevnes under hver takst om innhold i behandlingen, varighet og ugyldige takstkombinasjoner. Les også nøye de merknadene som er anført å gjelde for den aktuelle taksten du bruker. Merknadene inneholder viktig informasjon om takstbruken.

Dette gjelder også behandling av pasienter i grupper. Betingelsene for utløsning av refusjon for behandling i gruppe er ellers:

1. Hver pasient må ha vært til individuell undersøkelse før oppstart av gruppebehandling. Dette skal dokumenteres i journalopptegnelser om undersøkelsen og resultatet av denne.
2. Fysioterapeuten må være til stede i hele behandlingstiden og følge opp hver pasient i gruppen.
3. Lokaler og utstyr må være tilpasset antall pasienter i gruppen.

For hver pasient i gruppen skal det for hver behandling gjøres et journalnotat som følger de anvisningene som er gitt i PFF veileder og anvisningen fra HELFO som begge er nevnt ovenfor. Dette er svært vanskelig å få til når personvernet samtidig skal ivaretas, men det er uansett et krav for at behandlingen skal være refusjonsberettiget.

Spesielle fallgruver

Enkelte behandlingstyper er spesielt utfordrende. Det gjelder eksempelvis behandling i grupper som er behandlet i stønadsforskriften under kapittel II – takster, C-takster. Det er spesielt pasienter med kroniske plager som har behandling for å opprettholde sitt funksjonsnivå så godt som mulig som settes i slik behandling. Det er da lett å «glemme» at behandlingen til enhver tid skal oppfylle de generelle betingelsene for å utløse refusjon, det gjelder spesielt at «behandlingen være av vesentlig betydning for medlemmets (pasientens) sykdom og funksjonsevne». Dette må derfor dokumenteres i journal med passende mellomrom enten ved de obligatoriske journalnotatene for hver behandling eller ved undersøkelser dersom man mistenker at det kan være endringer i pasientens sykdomsbilde som tilsier at behandlingen bør avsluttes eller endres.

Journalnotater som gjøres i pasientjournalene skal være individuelle, alle pasienter i en gruppe kan ikke «skjæres over samme kam». Automatisk genererte journalnotater kan altså ikke være det eneste som fremgår av dokumentasjonen, det må gjøres en individuell tilpasning av dette i forhold til den enkelte pasient sin situasjon.

Det er heller ikke slik at en bestemt diagnose tilsier at en pasient med denne diagnosen har krav på gruppebehandling i uoverskuelig tid fremover. Man må huske på at pasienter med samme diagnoser kan ha svært forskjellige plager og symptombilder. Det er derfor nødvendig at den enkelte pasient vurderes individuelt med henblikk på om «behandlingen være av vesentlig betydning for medlemmets (pasientens) sykdom og funksjonsevne».

Bruk av veiledet trening under takst A10 skal ha en varighet på minst 30 minutter for at utløse denne taksten. Det er utfordrende for fysioterapeuten å følge pasientene i veiledet trening så tett at man får med seg den eksakte varigheten av treningen for den enkelte pasient. Dette kan eksempelvis dokumenteres ved at pasienten for hver veiledet trening fyller ut et kort der tidspunkt for oppstart og slutt på den veiledede treningen skrives opp. Disse tidene må da kontrolleres av fysioterapeuten før det fremsettes krav om takst A10. Det skal også dokumenteres i journalen at veiledet trening er gitt ved notat i journalen, dette kan være utfordrende når treningen ikke foregår samme dag som en individuell behandling.

Overlappende behandling er en annen fallgrube som kan oppstå utilsiktet. Eksempelvis kan det være gitt feil informasjon om timer slik at behandlinger kolliderer for to pasienter.

Dette skal ikke håndteres ved at man forskyver alle pasienter til senere tidspunkter for å utløse den «vanlige» takstbruken, eller at en av disse pasientene føres opp på et annet tidspunkt enn det som i realiteten er tilfellet. Her må man angi den nøyaktige tiden hver pasient har fått behandling og varigheten av denne. Husk at pasienten skal ha fysioterapeutens fulle oppmerksomhet i hele behandlingstiden, men at behandlingstiden for eksempelvis takst A3a, A8a og A9a er *inntil* 20 minutter, og behandlingstiden for utløsning av takst A3b, A8b og A9b er *inntil* 10 minutter. Dersom du bruker både a og b taksten i samme behandlingstiltak må den samlede behandlingstiden være lenger enn 21 minutter. PFF anbefaler ikke at det systematisk avsettes bare 1 minutt for utløsning av takst A3b, A8b eller A9b. En sli praksis vil kunne fremprovosere endringer i betingelsene for takstbruken slik at de blir mindre fleksible.

Pasienter som ikke kommer til avtalt behandlingstid skal fjernes fra listen, og det skal sendes et krav til pasienten som kan være av størrelsesorden opptil full betaling for det beløpet den planlagte behandlingen ville ha utløst i samlet honorar.

HELFO ser svært alvorlig på fremsettelse av refusjonskrav for behandling som ikke har funnet sted. Er omfanget større enn det som kan skyldes forglemmelser (svært lite) kan det føre til tap av retten til å sende refusjonskrav til HELFO og evt. politianmeldelse.

Pasienter med yrkesskade:

Når pasienter ber om fritak for egenandel på grunn av yrkesskade, må fysioterapeuten be pasienten dokumentere yrkesskaden gjennom et vedtak på godkjent yrkesskade fra NAV, jf. [folketrygdloven kapittel 13 \(lovdata.no\)](#). For tidsbegrensede vedtak vil pasienten kun ha rett til refusjon etter honorartakst i den oppgitte perioden. Den enkelte fysioterapeut må også vurdere om det er årsakssammenheng mellom den godkjente yrkesskaden og behandlingsbehovet. Skal pasienten fritas fra egenandel, må behandlingsbehovet i det vesentligste skyldes den godkjente yrkesskaden.

Så lenge det ikke foreligger dokumentasjon om yrkesskaden skal fysioterapeuten kreve egenandeler for behandlingen som pasienten da kan søke om refusjon for hos HELFO i ettertid når vedkommende har fremskaffet dokumentasjonen.

HELFO's kontrollvirksomhet

HELFO har beskrevet kontrollvirksomheten sin [HER](#). PFF anbefaler at hele denne beskrivelsen leses. Det kan få store konsekvenser for en fysioterapeut med rett til å utløse pasientens refusjon ikke å følge de kravene som gjelder for dette. Dersom kravene til dokumentasjon og takstbruk ikke er tilgodesett kan det føre til beregning av tilbakebetalingskrav, altså at du må betale tilbake den refusjonen som det ikke er gjort dokumentasjon for. Et tilbakebetalingskrav kan gjøres i inntil 3 år bakover i tid.

Enda alvorligere er det å fremsette krav som ikke er reelle, dette kan føre til tap av retten til å praktisere for trygdens regning i opptil 5 år, samtidig som HELFO naturligvis skal ha tilbakebetalt refusjonen. I tillegg kan slike forhold politianmeldes og føre til at det opprettes en straffesak.

Risikovurdering

Med henblik på de alvorlige konsekvenser det kan få om ikke refusjonskrav er innsendt i tråd med regelverket anbefaler PFF at fysioterapeuter som sender inn refusjonskrav til HELFO foretar en risikovurdering av dette. Man må vurdere om de dokumentasjons- og behandlingsprosedyrene man har muliggjør at alle gjeldende regler for innsending av krav er tilgodesett.

Dersom dette ikke er tilfellet må det vurderes om man kan gjøre endringer i prosedyrene eller unnlate å bruke behandlingsprosedyrer som medfører størst risiko for dokumentasjonsmangler, for å forebygge sanksjoner fra HELFO. Det gjelder spesielt for behandling i grupper, der det er store praktiske utfordringer med å følge opp hver enkelt pasient ved hver behandling, og få dokumentert denne på en relevant måte. Likeså å dokumentere at behandlingen er nødvendig og av vesentlig betydning for pasientens sykdom og funksjonsevne.

PFF anbefaler ikke at man satser på at man ikke blir tatt ut i kontroll og derfor ikke forholder seg til alle krav for innsending av oppgjør til HELFO, dette er et sjansespill som kan få store negative konsekvenser.

PFF har ved de siste takstforhandlingene foreslått endringer av dokumentasjonskravene ved behandling i grupper, men ikke fått gehør for disse forslagene. På denne bakgrunnen mener vi det er på sin plass at våre medlemmer foretar en vurdering som foreslått her.